

O BUDOUNOSTI CÍRKVE

Budoucnost církve není zajištěna kvantitou jejích členů, ale kvalitou víry, naděje a lásky křesťanů, kteří budou vytvářet spíše malá společenství. Nesmí se však stát ghettem nebo prostředkem k vlastnímu psychologickému uspokojení, ale budou přitažlivá svým alternativním přístupem k životu. J. Zvěřina to vyjádřil v době totality radikální výzvou: „Rozhodování přistoupit ke křesťanskému společenství bude stále těžší zkouškou charakteru. Na jedné straně bude tomu bránit pohodlnost, lhostejnost, předsudky, tyranie veřejného mínění a naše poloviční víra; na druhé straně strach z diskriminace a pronásledování, podlehnutí protináboženské propagandě a licoměrnosti, poráženecká morálka před mocenskými prostředky likvidace náboženství a církví. Křesťanství nikdy neexistovalo jako ‚soukromé‘ náboženské přesvědčení. V dobách pronásledování tím méně. Nezachráním nás žádný kompromis, kapitulace – ale jen spojenectví v dobrém.“¹

Církev budoucnosti bude zbavena vši okázalosti a bude dialogická. „Právě církev dialogu bude také církví chudou a sloužící, která má pro lidi slovo evangelia: bude méně *ze světa* a víc *ve světě!*“² Církev budoucnosti nalezne nový styl přítomnosti mezi lidmi.

Francouzský teolog a filozof Olivier Clément zdůrazňuje ve svém díle nut-

nost vytváření duchovních základů budoucnosti.³ Děje se to tím způsobem, že církev bude mít „povinnost překonat modernost zevnitř; povinnost odpovědět na argumenty zla; povinnost převzít, teologicky a duchovně, planetární jednotu; povinnost vytvořit nový životní styl“.⁴ Církev má povinnost zvěstovat živého Boha, nikoli Boha křížových válek, ale musí přinášet mezi lidi přátelství a možnost duchovní výměny. „Budoucností křesťanství by tedy bylo znovu najít liturgický a mystický pohled na kosmos. (...) Křesťanskou odpovědí pro zítřek bude opět najít a aktualizovat nesmírné duchovní dědictví křesťanství. Církev budoucnosti bude muset najít svou jednotu, lásku ke kráse a k meditaci.“⁵

Podle erfurtského biskupa Joachima Wankeho budoucnost církve spočívá v tom, že vhodným a dostatečným způsobem bude poukazovat na smysl života a jeho základní orientaci v duchu evangelia.⁶ Budoucnost církve budou vytvářet přitažlivé bohoslužby, hlásání víry srozumitelným jazykem, pastorece ochotná a schopná dialogu, služba bližním. Budoucí církev bude prezentovat křesťanství jako osvobození člověka, které vychází z pravdivosti a náročnosti vůči etickým hodnotám. Budoucnost církve je v ekumenickém soutěžení církví, které vyplývá z otázky, která církev

¹ J. Zvěřina, *Odvaha být církví*, 40.

² Y. Congar, *Za církev sloužící a chudou*, KN, Kostelní Vydří 1995, s. 99.

³ Srov. O. Clément, *Pohledy do budoucnosti*, s. 103–118.

⁴ Tamtéž, s. 104.

⁵ Tamtéž, s. 117.

⁶ Srov. publikovanou přednášku erfurtského biskupa J. Wankeho pod názvem *Církev v proměně doby*, in: *Setkání – Aktuality* (20–21/1998) s. 3.

bude víc a hlouběji náležet Kristu. „Církev má dnes stejné možnosti jako před převratem. Může zapalovat světlo tam, kde lidé už nejsou spokojeni se svým náhradním umělým osvětlením. Vyžaduje to ale velkou trpělivost, víru a nepodrážděnost. Především však vlastní ryznost a pravdivost.“⁷

Pastorální teolog Paul M. Zulehner poukazuje na nutnost pravdivosti života u institučních představitelů církve. „Instituce se tedy dnes budou muset

snážit, aby osoby, jež je reprezentují, žily to, co instituce představují.“⁸ Podle jmenovaného pastorálního teologa se stále více lidí nespokojuje s chladem racionality a blízká budoucnost ukáže, že vstupujeme do mystického věku. Lze jen souhlasit s jeho vyznáním: „Důvěřuji Bohu, že nás svou prozřetelností zachová na cestě, která k životu v pokoji vede, a jestliže jsme z ní v důsledku viny a tragické nezpůsobilosti sešli, že nás na ni znovu přivede.“⁹

Josef Dolista

⁷ Tamtéž, s. 3.

⁸ P. M. Zulehner, *Církev: Přístřeší duše: situace a perspektivy*, Portál, Praha 1997, s. 79.

⁹ Tamtéž, s. 91.

Teologický sborník 3/99 (říjen 1999) přináší v hlavním bloku studie k tématu: „Politické úkoly církve a teologie“ (J. B. Metz, T. Noble, L. Boff, P. Fiala, J. Stříbrný). Zároveň osmi příspěvky otevírá diskusi o návrhu ústavy katolické církve. Uveřejňuje další dokumenty KAIROS 98 – č. 3: Církev, křesťané a homosexualita; č. 4: Ohrožení svobody teologie.